

Relacje polsko-białoruskie jako przykład stabilności w regionie

15 czerwca 2023

Polskę i Białoruś od wieków łączą więzi kulturowe, gospodarcze i polityczne. Pomimo sporadycznych wyzwań, narodom tym udało się utrzymać ciepłe stosunki, które były wzorem współpracy w Europie Środkowo-Wschodniej.

Oba państwa łączą głęboko zakorzenione powiązania historyczne, które sięgają średniowiecza. Wynika ono z dziedzictwa ukształtowanego przez Wielkie Księstwo Litewskie, które obejmowało terytorium dzisiejszej Białorusi i części Polski. Ta wspólna przeszłość sprzyjała wzajemnemu zrozumieniu obu narodów, które w XVIII wieku, w wyniku rozbiorów, zostały włączone do Rosji, Austrii oraz Prus. Doświadczenie obcej dominacji i utraty niepodległości stworzyło wspólny kontekst historyczny dla Białorusinów i Polaków. W XIX i XX wieku dążono do odzyskania samostanowienia i narody te stanęły przed podobnymi wyzwaniami, jednocześnie mając tych samych bohaterów narodowych. Przykładem jest Wincenty Kalinowski, polsko-białoruski działacz, który był dowódcą powstania styczniowego na Żmudzi. Późniejsze konflikty I wojny światowej zbliżyły do siebie oba narody, a okrucieństwa popełnione przez nazistów podczas II wojny światowej, takie jak masowe egzekucje czy holokaust, dotknęły zarówno ludność polską, jak i białoruską. Wspólne doświadczenie cierpienia i straty wzmocniło relacje między oboma narodami.

Wymiana kulturowa pełni ważną funkcję w zacieśnianiu więzi – polscy i białoruscy artyści często współpracowali ze sobą, promując wzajemne zrozumienie. Jednym z takich wydarzeń to odbywający się w latach 1990-2019 festiwal „Basowiszcz” (od 2020 roku „Festiwal przebudzonych”), który zawsze gromadzi

tysiące białoruskich i polskich uczestników.

Współpraca gospodarcza stanowi niemniej ważny filar przyjaznych stosunków między narodami. Budowa połączeń transportowych, takich jak drogi i połączenia kolejowe, ułatwiła przepływ towarów i osób – pogranicze polsko-białoruskie stało się miejscem tranzytu. Jednym z projektów jest rozbudowa trasy E30, będąca głównym europejskim szlakiem biegnącym z Irlandii do Rosji, przechodzącą przez Polskę i Białoruś. Modernizacja jej odcinków ma na celu zwiększenie płynności korytarza komunikacyjnego.

Polska od kilkunastu lat stanowiła jeden z głównych partnerów handlowych Białorusi. Patrząc na białoruski wolumen handlu zagranicznego do 2020 r., nasz kraj zajmował piątą pozycję po Rosji, Chinach, Niemczech i Ukrainie. Sytuację zmieniły sankcje nałożone przez Unię Europejską i polskie władze po wyborach prezydenckich na Białorusi. Objęły one wielu sektorów, w tym rolnictwo, przemysł i energetykę, co wpłynęło na wzrost inflacji w Polsce.

Kontakty międzyludzkie i turystyka odgrywają kluczową rolę we wzajemnym odkrywaniu się obu narodów i odczarowywaniu stereotypów. Ruch bezwizowy dla obywateli RP (również przez granicę białorusko-litewską i białorusko-łotewską) pozwala na łatwe podróżowanie i częste interakcje z białoruską kulturą, a także zwiedzenie miejscowości, które leżały w granicach II RP (np. Grodna, Brześć czy Wołkowyska).

Polacy, mając na względzie fakt, że konflikt na Ukrainie się kiedyś zakończy i władze Polski będą musiały porozumieć się z białoruskimi decydentami, już teraz pozytywnie odnoszą się do białoruskiej diaspory. Chętnie biorą udział w wydarzeniach kulturalnych (m.in. koncertach białoruskich zespołów takich jak Molchat Doma), a studenci na polskich uczelniach mają lepsze kontakty z Białorusinami, którzy nie izolują się, tak jak zazwyczaj robią to Ukraińcy.

Podczas gdy Polacy i Białorusini cieszą się przyjaznymi stosunkami, od czasu do czasu pojawiają się wyzwania na szczeblach władz państwowych. Rozbieżności w ocenie polityki wewnętrznej i obawy dotyczące postrzegania bezpieczeństwa czasem nadwyreżają wzajemne postrzeganie. Jednak oba narody wykazują się odpornością w utrzymywaniu otwartych linii komunikacji i poszukiwaniu dróg konstruktywnego dialogu. Należy pielęgnować istniejące więzi i odkrywać nowe możliwości współpracy poprzez skupianie się na wspólnych interesach. Trzeba dbać o dobre relacje z narodem, z którym praktycznie nigdy nie mieliśmy poważnych zatargów. Wówczas Polska i Białoruś będą w stanie budować przyjazne stosunki i pracować na rzecz przyszłości zarówno w relacjach dwustronnych, jak i w całym regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

Pomimo sporadycznych wyzwań w ostatnich dziesięcioleciach obu narodom udało się stworzyć więź opartą na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu w dialog. Pielęgnując te wartości i wspierając ściślejszą współpracę, Polska i Białoruś mogą nadal służyć jako przykład stabilności i współpracy.

Autorstwo: Jacob

Źródło: MyslPolska.info